

RV 2021

RAADSVOORSTEL	
Raadsvergadering	: 21-6-2021
Voorstelnummer	:
Datum raadsvoorstel	: 12-5-2021
Portefeuillehouder(s)	: Wethouder Beens
Commissie	: Maatschappelijke Zaken
Datum commissie	: 7 juni 2021
Soort agendering	: ter bespreking
Agendapunt	:
Team	: Beleid SamenLeven
Opsteller(s)	: Renee Schuit en Robert Houtenbos
Datum B&W besluit	: maandag 17 mei 2021
Bijlagen:	: 7

Onderwerp : Eindrapport en beheersmaatregelen Bestuursopdracht Kostenontwikkeling Sociaal Domein
--

Voorgesteld besluit

De raad besluit

1. Kennis te nemen van het eindrapport Bestuursopdracht Kostenontwikkeling Sociaal Domein
2. De voorgestelde lange termijn maatregelen met een financieel effect op 2021 tot en met 2026 vast te stellen en deze te verwerken in de meerjarenbegroting
3. De voorgestelde monitoringssystematiek vast te stellen;
4. De BUCH werkorganisatie opdracht te geven de voorbereidingen te treffen ten einde erna uitvoering te geven aan deze beheersmaatregelen en bijbehorende monitoringssystematiek.

Geheimhouding

- ☐ Ja
☒ Nee

RAADSVOORSTEL

INLEIDING

Het college heeft in mei 2020 de Bestuursopdracht Beheersmaatregelen Kostenontwikkeling Sociaal Domein verstrekt aan de BUCH-werkorganisatie. Het doel van deze bestuurlijke opdracht is, om via het formuleren en implementeren van beheersmaatregelen de organisatie van jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning te verbeteren en het zorg- en ondersteuningsstelsel financieel beheersbaar en toekomstbestendig te houden.

Conform de planning van de bestuursopdracht levert de projectgroep een eindrapportage op -inclusief data-analyse van de kostenontwikkeling jeugdhulp en Wmo over de jaren 2017 tot en met 2020- en een voorstel met mogelijke lange termijn beheersmaatregelen. Met dit raadsvoorstel neemt de gemeenteraad kennis van het eindrapport en besluit de gemeenteraad over de voorgestelde lange termijn beheersmaatregelen met financiële onderbouwing.

Aanleiding Bestuursopdracht

Het aantal vragen voor jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning binnen de BUCH-gemeenten neemt toe. Daarnaast neemt de intensiteit en complexiteit van zorgvragen toe. Bovendien is de gemeente voor inwoners ook steeds beter (in de wijk) te vinden. Hierdoor blijven de kosten toenemen. Het landelijke beeld is, dat gemeenten hierdoor de begroting zelfs niet meer sluitend krijgen. De oorzaken van de stijgende uitgaven binnen het sociaal domein kunnen worden onderverdeeld in twee categorieën: autonome ontwikkelingen die te maken hebben met wetwijzigingen en demografische samenstelling van de gemeente, en niet-autonome ontwikkelingen. Op autonome ontwikkelingen heeft de gemeente weinig tot beperkt invloed. Daarnaast zijn er oorzaken te benoemen waar de gemeente wél invloed op heeft; o.a. beleidskeuzes, inkoopmodellen, inrichting van de toegang en werkwijzen en samenwerking met zorgaanbieders en verwijzers.

Om ervoor te zorgen dat inwoners, die dat nodig hebben, nu en in de toekomst passende ondersteuning kunnen blijven ontvangen, en om de kostenstijgingen in 2021 e.v. te kunnen beheersen, is er een breed pakket aan reële beheersmaatregelen geformuleerd, die op korte en middellange termijn effect kunnen sorteren.

Samenwerking Rijk en gemeenten

Tegelijkertijd zien we als gemeente dat we met beheersmaatregelen slechts voor een beperkt deel zelf invloed kunnen uitoefenen op kostenstijgingen. Het Rijk erkent inmiddels dat gemeenten een structureel tekort in middelen hebben voor uitvoering van de Jeugdwet. Onlangs is bekend gemaakt dat gemeenten incidenteel extra middelen krijgen, bovenop een eerder incidenteel toegekend bedrag. Het nieuwe Kabinet maakt bekend in hoeverre de incidentele middelen structureel worden en op welke wijze gewerkt zal worden aan structurele aanpassingen en verbeteringen van het jeugdhulpstelsel.

Toelichting Bestuursopdracht

De bestuursopdracht is in verschillende fasen opgesplitst; het formuleren en implementeren van beheersmaatregelen voor de korte termijn 'quick wins', het opstellen van een data-analyse en het formuleren en implementeren van beheersmaatregelen voor de lange(re) termijn, zogenoemde longterm wins'. In de paragraaf 'Toelichting op het voorstel' gaan we in op de verschillende fasen en resultaten.

Het college heeft eerder de korte termijn beheersmaatregelen vastgesteld bij de programmabegroting 2021. Uw raad is hierover geïnformeerd tijdens een raadsinformatieavond op 22 september 2021. Deze korte termijn maatregelen zijn reeds verwerkt in de meerjarenbegroting en worden momenteel geïmplementeerd door de BUCH-werkorganisatie.

Met voorliggend raadsvoorstel wordt een aanvullende set langere termijn maatregelen voorgesteld, waarvan de financiële effecten meegenomen worden bij de begrotingsbehandeling voor 2022. Daarnaast wordt een voorstel gedaan om te werken met een systematiek waarmee enerzijds de maatregelen gemonitord kunnen worden en waarmee anderzijds cijfermatige informatie beschikbaar komt zodat data-gedreven werken in het sociaal domein mogelijk wordt gemaakt.

INVLOED VAN KADERS OP KEUZERUIMTE

De gemeenteraad wordt gevraagd te besluiten over de voorgestelde lange termijn beheersmaatregelen. Deze maatregelen zijn opgesteld binnen de kaders van de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015) en de het Integraal Beleidskader Sociaal Domein van de gemeente.

De korte termijn beheersmaatregelen die het college eerder heeft vastgesteld vallen alle binnen de bestaande beleidskaders.

Hieronder gaan we in op de genoemde kaders.

De Jeugdwet

Gemeenten hebben vanuit de Jeugdwet een complexe opdracht tot transformatie van de jeugdsector gekregen: “demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren”. De wet komt voort uit onvrede over de kwaliteit van de provinciale jeugdhulp en een lange trend van groei. Twintig jaar geleden kregen ongeveer 1 op de 27 jeugdigen een vorm van jeugdhulp, inmiddels is dat landelijk 1 op de 8 jeugdigen. Er is al veel bereikt door de decentralisatie, maar helaas heeft het, zeker financieel, nog niet opgeleverd wat de wetgever in 2015 beoogde.

Gemeenten hebben de plicht om jeugdhulp te bieden aan jeugdigen met een beperking, stoornis, aandoening of opgroei problemen. Door die verplichting, de jeugdhulpplicht, moeten gemeenten in ieder geval:

- De jeugdige adviseren welke hulp het beste past;
- Samen met de jeugdige de goede vorm van jeugdhulp kiezen;
- Zorgen dat de gekozen jeugdhulp ook echt beschikbaar is.

Voorgestelde beheersmaatregelen mogen deze jeugdhulpplicht niet belemmeren en ze moeten worden uitgevoerd binnen de kaders van Jeugdwet.

De Wet maatschappelijke ondersteuning 2015

De WMO 2015 regelt hulp en ondersteuning op maat voor inwoners, zodat zij zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen wonen en deel kunnen blijven nemen aan de maatschappij. De gemeente is verantwoordelijk voor de ondersteuning van mensen die niet op eigen kracht zelfredzaam zijn. Het gaat bijvoorbeeld om:

- begeleiding en dagbesteding;
- huishoudelijke ondersteuning;
- een plaats in een beschermde woonomgeving voor mensen met een psychische stoornis;
- Hulpmiddelen en woningaanpassingen;
- Regiotaxi en leerlingenvervoer.

Voorgestelde beheersmaatregelen moeten uitgevoerd worden binnen de kaders van de Wmo 2015.

Integraal Dienstverleningsmodel Sociaal Domein

Uw gemeenteraad heeft in het Integraal Dienstverleningsmodel Sociaal Domein vastgesteld binnen welke kaders de dienstverlening aan onze inwoners wordt verleend. De voorgestelde beheersmaatregelen vallen alle binnen deze kaders.

Integraal beleidskader Sociaal Domein

In de gemeente wordt gewerkt vanuit een missie en visie voor het domein *SamenLeven* in de BUCH-werkorganisatie. Voor de eindrapportage en beheersmaatregelen gelden dezelfde uitgangspunten, die zijn vastgelegd in het integraal beleidskader van het domein *SamenLeven*.

Integrale verordening Sociaal Domein

Met deze verordening heeft uw raad de aard en hoogte van vergoedingen en voorzieningen vastgesteld. Wanneer uw raad beheersmaatregelen neemt met impact op vergoedingen en voorzieningen, dan dient uw raad een wijzigingsverordening vast te stellen. Deze zal dan in een vervolgstap worden opgesteld en in route worden gebracht.

TOELICHTING OP HET VOORSTEL

In deze paragraaf is de toelichting opgenomen op de voorgestelde beslispunten.

Resultaten bestuursopdracht

Met het eindrapport Bestuursopdracht Beheersmaatregelen Kostenontwikkeling Sociaal Domein wordt invulling gegeven aan de beoogde resultaten zoals opgenomen in de bestuursopdracht:

Resultaat:

1. Een financiële- en inhoudelijke analyse van de kostenstijgingen voor jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Hierin wordt inzichtelijk gemaakt op welke factoren de gemeente invloed heeft en op welke minder of geen;
2. Een overzicht van beheersmaatregelen (inclusief inschatting van risico's, financiële (en personele) impact) op korte en op lange(re) termijn. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar de uitgaven, maar ook naar de mogelijkheden aan inkomstenkant;
3. Een systeem opzetten voor het monitoren van de effecten van de gekozen beheersmaatregelen, zodat bestuurders tijdig inzicht hebben en indien nodig kunnen bijsturen.

Resultaat 1: Financiële- en inhoudelijke analyse <> Toelichting besluitpunt 1

Een groot onderdeel van de bijgevoegde eindrapportage vormt de data-analyse jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Tussen 2017 en 2020 is het aantal jeugdigen met jeugdhulp gestegen en zijn in die periode de kosten aanzienlijk toegenomen. De complexiteit van ondersteuningsvragen en Multi probleemsituaties lijken toe te nemen, waardoor de gemiddelde kosten per jeugdige met jeugdhulp stijgen. We zien dat jeugdigen ook langer in Jeugdhulp blijven dan voorheen, de uitstroom lijkt trager te verlopen.

Er lijkt een relatie te zijn met veranderingen in de opvoeding, problematisering en medicalisering, laagdrempelige toegang, echtscheidingen en sociale media. De gemeente verwijst ongeveer één derde van alle verwijzingen door naar jeugdhulp. De huisartsen en de gecertificeerde instellingen zijn samen verantwoordelijk voor ongeveer de helft van alle verwijzingen, waarvan de huisarts de grootste verwijzer is. De afgelopen jaren neemt het aantal verwijzingen via de gemeente wel toe. Het aantal jeugdhulpaanbieders explodeerde de afgelopen jaren. Er kwamen vanaf 2018 bijna 150 nieuwe jeugdhulpaanbieders bij, vooral voor Ambulante Jeugdhulp. In diezelfde jaren constateren we ook de enorme kostenstijging, waardoor er een verband lijkt te zijn tussen de toename in jeugdhulpaanbieders en de toegenomen vraag en kosten. De toename leidde in ieder geval tot extra kosten voor administratie, controle en contractmanagement.

Ook binnen de Wmo hebben we te maken met stijgende aantallen, met name ingegeven door de (dubbele) vergrijzing. Daarnaast is de inkomensafhankelijke eigen bijdrage afgeschaft en vervangen door één maximale bijdrage voor alle voorzieningen: het abonnementstarief van € 19 per maand. Hierdoor zijn meer (dure) voorzieningen aangevraagd door inwoners die de voorheen hoge inkomensafhankelijke eigen bijdrage niet konden -of wilden- betalen.

De BUCH-werkorganisatie heeft tijdens het analyseren van de onderliggende data ondervonden, dat met deze inzichten winst te behalen valt. Het analyseren en interpreteren van data is weliswaar intensief en tijdrovend, maar levert waardevolle en bruikbare inzichten op. Het is sterk aan te bevelen data-analyse structureel onderdeel te laten uitmaken van het interne werkproces. Inzicht in cijfers en data levert structureel meer grip, kwaliteit en beheersbaarheid op.

Resultaat 2: Beheersmaatregelen <> Toelichting besluitpunt 2

Het college heeft de korte termijn beheersmaatregelen vastgesteld en meegenomen in de programmabegroting van 2021. Medio juni ontvangt de gemeenteraad via een raadsinformatiebrief een evaluatie over de reeds geïmplementeerde korte termijn maatregelen. Deze evaluatie zal vooral kwalitatief van aard zijn en zich toespitsen op de inhoudelijke implementatie. De kwantitatieve kant van de evaluatie, met andere woorden het financiële effect van de korte termijn beheersmaatregelen, is op dit moment nog niet inzichtelijk te maken. Daarvoor komt deze tussenevaluatie te vroeg. De voorgestelde lange termijn beheersmaatregelen (zie bijlage) vallen binnen het mandaat van de gemeenteraad, of hadden meer uitwerkingstijd nodig dan voorhanden was bij het opstellen van de korte termijn maatregelen. De lange termijn beheersmaatregelen zijn uitgewerkt volgens een vast stramien en onderverdeeld in vier lijnen:

1. Zicht en grip op cliënt- en kostenontwikkeling;
2. Effectiviteit en doelmatigheid van ingezette ondersteuning;
3. Afstemming en samenwerking met externe partners;
4. Data gedreven werken en monitoring.

Het is van belang de voorgestelde maatregelen vast te stellen en vervolgens te implementeren, zodat tegemoet wordt gekomen aan de gewenste kwalitatieve en financiële beheersbaarheid. Wanneer uw gemeenteraad ervoor kiest de maatregelen niet of maar ten dele uit te voeren, heeft dit consequenties op de financiën en de kwalitatieve doorontwikkeling van het Sociaal Domein in de gemeente Heiloo.

Resultaat 3: Monitoringssystematiek <> Toelichting besluitpunt 3

De BUCH-werkorganisatie heeft een plan gemaakt om managementinformatie voor monitoring en sturing van de effecten van beheersmaatregelen te verbeteren. Daarnaast speelt een bredere behoefte om de interne informatievoorziening in de hele keten te stroomlijnen en de kwaliteit ervan te verbeteren door datagedreven werken. Gegevensanalyses zijn nu vaak te omslachtig en vergen onnodig veel tijd. De BUCH-werkorganisatie wil dit proces graag vereenvoudigen en beter helpen ondersteunen door inzet van het BI-platform Cognos Analytics (verder: Cognos).

Monitoren van beheersmaatregelen

Per beheersmaatregelen wordt de voortgang en het effect gemonitord aan de hand van een aantal KPI's. Voor de uitwerking hiervan verwijzen we naar de eindrapportage in de bijlage.

Datagedreven werken

Om doelgericht, vollediger en adequater beslissingen te kunnen nemen op alle niveaus, is data gedreven werken noodzakelijk. De BUCH-werkorganisatie heeft een extern bureau gevraagd om te helpen bij het realiseren van (management)informatie gericht op monitoring. Gevraagd is mee te denken over de wijze waarop de benodigde rapportages en dashboards ontwikkeld zouden kunnen worden, in welk tempo en welke inspanning daarvoor nodig is. Op basis van hiervan is een plan van aanpak opgesteld. Het plan van aanpak is gebaseerd op een analyse van de te nemen beheersmaatregelen, interviews met medewerkers van de BUCH-werkorganisatie en een inventarisatie van de verschillende databronnen/applicaties.

DOOR HET COLLEGE OVERWOGEN ALTERNATIEVEN

Door het college worden geen alternatieven aan uw gemeenteraad voorgesteld.

REGIONALE SAMENWERKING EN COULEUR LOCALE

BUCH-gemeenten

Voorliggende beheersmaatregelen worden ook voorgesteld aan de gemeenteraden van Bergen, Uitgeest en Castricum. Om het maximale (financiële) effect te behalen is het van belang dat alle vier gemeenten dezelfde maatregelen kiezen. Indien gemeenten afwijkende keuzes maken, heeft dit effect op de uitvoerbaarheid en kan dit leiden tot extra kosten en extra benodigde capaciteit voor de BUCH-werkorganisatie.

Regio Alkmaar

Niet alleen wordt binnen de eigen (BUCH-)gemeenten gewerkt aan beheersing en grip. Er wordt ook samengewerkt met de gemeenten binnen de regio. Zo wordt er samengewerkt met de regionale Netwerkorganisatie, die verantwoordelijk is voor de uitvoering van inkoop en contractmanagement jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning (Wmo). In de regionale samenwerking wordt extra ingezet op beheersing.

De lokale en regionale beheersmaatregelen die de RNO uitvoert, zullen elkaar versterken en soms ook wederzijds randvoorwaardelijk zijn. De regionale beheersmaatregelen richten zich onder andere op het sturen op volume-effect (minder instroom en meer uitstroom), prijseffect (lichtere zorg en lagere administratieve lasten) en organisatie-effect (meer zicht op doelmatigheid en sneller bijsturen). De lokale en regionale beheersing wordt nauw afgestemd.

Lokaal, BUCH en de Regio

In dit raadsvoorstel neemt u besluiten over een aantal voorstellen die op te delen zijn in categorieën. U neemt besluiten over een aantal voorstellen die de zorg voor inwoners raken, deze noemen wij lokale besluiten en worden in de bijlage lange termijn maatregelen gemarkeerd met de letter “L”. Het aantal besluiten dat betrekking heeft op BUCH-breed worden gemarkeerd met de letter “B”. Als laatst is er een aantal besluiten waarvoor er samenwerking met de regio nodig is, deze besluiten worden gemarkeerd met de letter “R”.

RISICO’S

- *Niet instemmen/deels instemmen*
Wanneer er niet of gedeeltelijk ingestemd wordt met de voorgestelde beheersmaatregelen, zullen de uitgaven verder stijgen en tekorten in het sociaal domein mogelijk verder toenemen;
- *Uniforme besluitvorming BUCH-gemeenteraden*
Wanneer de gemeenteraden van Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo besluiten niet dezelfde beheersmaatregelen uit te voeren, kan dit leiden tot meerkosten door inefficiëntie in de uitvoering door de BUCH-werkorganisatie en verminderde financiële effecten.
- *Investering in capaciteit en kwaliteit werkorganisatie*
Het implementeren van de beheersmaatregelen vergt capaciteit, kwaliteit en investering van de BUCH-werkorganisatie. Deze capaciteit en investering zijn randvoorwaardelijk en moeten op orde zijn in relatie tot de beheersmaatregelen. Wanneer dit niet het geval is, zullen (financiële) effecten van beheersmaatregelen (langer) uitblijven;
- *Aannames bij bepalen financiële effecten*
Voor het bereiken van de financiële effecten is gebruik gemaakt van aannames van diverse gemeenten en onderzoeksbureaus in Nederland (o.a. BMC, AEF, Berenschot). Deze zijn vervolgens aangepast naar aannames voor de BUCH-gemeenten. In de praktijk kan blijken, dat deze voor de BUCH-gemeenten moeten worden bijgesteld. Hierdoor kan de daadwerkelijke besparing afwijken van de nu aangegeven verwachte besparing. Tijdens de monitoring van de ingezette beheersmaatregelen zal dit worden bewaakt, gerapporteerd en indien nodig worden bijgestuurd;
- *Onzekerheid 2020*
Er is nog geen rekening gehouden met eventuele corona gerelateerde tegenvallers in 2020 die in meerdere jaren effect hebben.

FINANCIËN

Uw gemeenteraad kan keuzes maken in de in te voeren beheersmaatregelen. Mogelijke maatregelen zijn in beeld gebracht en zoveel mogelijk financieel vertaald. Een aantal hiervan kunnen ervaren worden als ‘pijnlijke maatregelen’, die impact kunnen hebben op onze inwoners.

De financiële uitdaging is groot, want voordat een daling van kosten kan worden gerealiseerd moet eerst de stijgende trend van zorgkosten worden omgebogen. Belangrijke oorzaken zijn te verklaren door een gestegen instroom, een stokkende uitstroom en de gemiddeld hogere kosten. Daarnaast zien we op korte termijn niet dat de inzet op preventie tot nu toe een kostenverlagend effect heeft.

De benodigde besparingen voor een sluitende begroting voor jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning zijn fors. Er komt voor jeugdhulp gedeeltelijk een, voorlopig incidentele, financiële oplossing vanuit het Rijk. Het nieuwe Kabinet maakt pas bekend in hoeverre de incidentele middelen structureel worden en op welke wijze gewerkt zal worden aan structurele aanpassingen en verbeteringen van het jeugdhulpstelsel. Veel maatregelen richten zich op de gemeentelijke toegang en andere verwijzers, zoals huisartsen. Doelen zijn gericht op het voorkomen van instroom, het vergroten van uitstroom en het sturen op lichtere hulp. Tevens scherpen gemeenten hun toezicht en handhaving aan.

Investering en besparingen beheersmaatregelen

Bij de berekening van de investeringen en besparingen van de korte termijn beheersmaatregelen is uitgegaan van een schatting, mede uit rapporten en inschattingen van andere gemeenten en onderzoeksbureaus. Ervaringscijfers zijn er echter nog niet. Het domein Samen/leven heeft de nodige inspanning geleverd om deze korte termijn beheersmaatregelen te implementeren en waar mogelijk te starten met de uitvoering. Dit heeft geleid tot een aantal aanvullende investeringen. Bij de implementatie is namelijk vastgesteld dat we eerder te optimistisch zijn geweest met betrekking tot het inschatten van de benodigde investeringen, waardoor we nu moeten bijstellen om het beoogde effect te realiseren.

Na het eerste halfjaar van 2021, als alle declaraties binnen zijn, kan een eerste evaluatie worden uitgevoerd over de realisatie van de verwerkte besparingen.

Uit het onderzoek van AEF over de tekorten in de jeugdzorg blijkt, dat van het tekort van € 1,7 miljard, slechts een beperkt deel beïnvloedbaar is door gemeenten, namelijk € 0,2 miljard. Met de korte termijn beheersmaatregelen zijn al behoorlijke besparingen opgenomen en verwerkt in de begroting. De schatting is op dit moment dat de voorgestelde aanvullende lange termijn maatregelen nodig zijn om de werking van de korte termijn beheersmaatregelen te versterken en om de daarbij beoogde besparing te realiseren. Kortom: als een aantal van de aanvullende lange termijn beheersmaatregelen niet wordt geïmplementeerd, dan heeft dat effect op de realisatie van de reeds verwerkte verwachte besparing.

Het is complex om goed inzichtelijk te maken wat de besparing is per maatregel. Er had voor gekozen kunnen worden om de besparingen van de korte termijn maatregelen naar beneden bij te stellen en van de lange termijn maatregelen hoger in te schatten. Er is voor gekozen om vooral te laten zien wat de inschatting is van de besparing van het totaalpakket aan maatregelen, zie de tabel hieronder. Zie het overzicht financieel effect korte en lange termijn beheersmaatregelen voor een nadere onderbouwing.

Bedragen x € 1.000,- (+ = nadeel, - = voordeel)	Heiloo					
Samenvatting	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Reeds in de begroting verwerkte besparingen nav korte termijn beheersmaatregelen	-1.037	-1.308	-1.400	-1.446	-1.446	-1.446
Reeds in de begroting verwerkte investeringen nav korte termijn beheersmaatregelen	153	134	138	142	142	142
Besparing per saldo korte termijn beheersmaatregelen; reeds verwerkt in de begroting	-884	-1.174	-1.262	-1.304	-1.304	-1.304
Aanvullende investeringen nav korte termijn beheersmaatregelen, zie I	36	58	52	53	54	54
Aanvullende besparingen nav korte termijn beheersmaatregelen, zie I	-17	-17	-17	-17	-17	-17
Aanvullende investering minus besparing korte termijn beheersmaatregelen	19	41	35	36	37	37
Aanvullende investeringen nav lange termijn beheersmaatregelen, zie II	36	76	77	80	82	82
Aanvullende besparingen nav lange termijn beheersmaatregelen, zie II	-13	-78	-225	-292	-355	-360
Besparing per saldo lange termijn beheersmaatregelen	23	-2	-148	-212	-274	-279
Totale besparing per saldo korte- en lange termijn beheersmaatregelen	-842	-1.135	-1.375	-1.481	-1.541	-1.546
Te verwerken in de begroting indien alle beheersmaatregelen worden vastgesteld, zie I. en II.	42	39	-113	-177	-237	-242

Overigens is niet voor alle lange termijn beheersmaatregelen een directe besparing door te rekenen, omdat de effecten of indirect zijn (ze ondersteunen andere maatregelen), of pas veel later dan de begrotingsperiode een mogelijk effect zullen hebben.

De effecten van de maatregelen worden gemonitord. De eerste signalen—ook vanuit de regio—, laten zien, dat besparingen lastig zijn toe te spitsen op kostensoorten en dat het totaalpakket aan maatregelen moet worden gemonitord.

DUURZAAMHEID

n.v.t.

PARTICIPATIE

De Adviesraad Sociaal Domein (ASD) Heiloo is tezamen met de Adviesraden van Bergen, Uitgeest en Castricum vroegtijdig meegenomen in de denkrichtingen voor de mogelijke lange termijn beheersmaatregelen. Op 10 februari jl. heeft een gezamenlijke bijeenkomst plaatsgevonden waarin ideeën werden uitgewisseld. Het college heeft het verzoek van de Adviesraden, om de mogelijke maatregelen te toetsen aan de leidende principes van het Integraal Beleidskader direct laten verwerken. Op 22 april jl. is het concept eindrapport met de voorgestelde maatregelen met de ASD'en gedeeld. De vier adviesraden zegden toe te streven naar een gezamenlijke advisering. Op 13 mei is dit advies ontvangen (zie bijlage). De kern van het advies luidt als volgt:

Leidende principes

De ASD stelt voor om bij de in te zetten lange termijn beheersmaatregel aan te sluiten op een vijftal leidende principes. Dit zijn: korte lijnen, eigen regie vanuit vertrouwen, ruimte voor personeel, menselijke maat in uitvoering en communicatie en preventie.

De adviesraad beveelt aan:

1. De hoofdlijnen van het Sociaal Domein van de BUCH nadrukkelijk te versterken met een benadering vanuit inwoners situaties en niet alleen ontwerpen vanuit een financiële invalshoek. Dit is concreet te maken door een tweetal leidende principes van de gemeente te versterken met elementen uit de leidende principes van de adviesraden.

- a. Door toe te voegen aan het principe 1 van de gemeente: Zelfredzaamheid en eigen regie, “meer vanuit vertrouwen dan controle”.
 - b. En toe te voegen aan principe 3 van de gemeente: Integraal werken en maatwerk, “met een menselijke maat in communicatie en uitvoering”.
2. Daar waar de beheersmaatregel bij leidende principes tot “verzwakt” toetsen, moet men met deze maatregel aan het werk gaan en nog eens inhoudelijk en financieel kritisch zodanig benaderen en aanpassen dat zij als versterkt bij de leidende principes naar voren komt.
3. Aanvullende aanbevelingen: in afwijking van de adviesraden van Bergen, Uitgeest en Castricum, heeft de ASD van Heiloo een aantal aanvullende aanbevelingen gedaan.

Reactie college op ASD advies

1. Het college herkent zich in het advies van de ASD om bij het inzetten van beheersmaatregelen niet alleen financieel gedreven te werken, en zoveel mogelijk aan te sluiten op inwonerssituaties. Het college heeft de bestuursopdracht nadrukkelijk gegeven om vooral de kwaliteit en de organisatie van de jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning te verbeteren. Dit ondersteunt het beter beheersbaar krijgen van deze hulp en ondersteuning en het leidt tot meer grip op de financiën. Hiermee wordt beoogd, dat inwoners die dat nodig hebben hulp en ondersteuning ook kunnen ontvangen. De ASD is ervan op de hoogte dat de gemeente Heiloo vijf leidende principes, uitgangspunten, uit het Integraal Beleidskader Sociaal Domein hanteert. Dit betreffen:

1. Zelfredzaamheid en eigen regie;
2. Preventie en vroegsignalering;
3. Integraal werken en maatwerk;
4. Ruimte voor maatschappelijke initiatieven;
5. Experimenteren.

De voorgestelde beheersmaatregelen zijn getoetst aan deze vijf uitgangspunten. De huidige bestuursopdracht wordt uitgevoerd binnen het Integraal Beleidskader Sociaal Domein. Het college zal het advies van de ASD over leidende principes verwerken op het moment dat het huidige beleidskader sociaal domein wordt geëvalueerd en herzien.

2. Tijdens de verdere uitrol en implementatie van de door de gemeenteraad vast te stellen beheersmaatregelen houdt het college oog voor toetsing langs de bestaande leidende principes. Vooral voor de door de ASD als ‘verzwakkend’ aangemerkte beheersmaatregelen.
3. Aanvullende aanbevelingen beheersmaatregelen
 1. Maatregel 18 en 19: voor het college staat het voorop dat alle inwoners de zorg en ondersteuning krijgen die zij nodig hebben, binnen de kaders en bedoelingen van de geldende wet- en regelgeving. De wijze waarop de gemeente hier uitvoering aan geeft, kan en moet, aangescherpt worden om de dienstverlening in het sociaal domein op een kwalitatief verantwoorde manier beschikbaar te houden voor inwoners.
 2. Maatregel 20: de mogelijkheid van het invoeren van een eigen bijdrage wordt momenteel op rijksniveau onderzocht.
 3. Maatregel 21: het college stelt deze maatregel voor in aanvulling op de overkoepelende, structurele dataverzameling en –analyse.

4. Maatregel 22: het college stelt voor te gaan werken met KPI's en het gericht omgaan met data.
5. Maatregel 23: het college heeft deze maatregel niet opgesteld met het doel te bezuinigen, maar om duidelijker resultaatafspraken te maken bij het verlenen van subsidies, zodat gericht ingezet kan worden op preventieve activiteiten.
6. Maatregel 24: deze maatregel heeft als doel het gericht inzetten van ondersteuning in complexe situaties, waardoor de kwaliteit van de ondersteuningstrajecten stijgt en bijkomend voordeel zou vervolgens kunnen zijn dat trajecten minder lang duren en mogelijk minder zullen kosten.

UITVOERING, PLANNING EN ORGANISATIE

Na besluitvorming in de gemeenteraad geeft de BUCH-werkorganisatie uitvoering aan de implementatie van de beheersmaatregelen, en de monitoring hiervan. Hiervoor wordt momenteel gezocht naar een implementatiemanager.

Daarnaast wordt het data gedreven werken verder geïmplementeerd.

Bijgevoegd persbericht wordt verspreid om de inwoners te informeren.

Medio juni zal uw raad via een raadsinformatiebrief een tussentijdse evaluatie van de korte termijn beheersmaatregelen ontvangen.

Eind 2021 volgt een volgende tussenevaluatie naar de voortgang en effecten van de korte en lange termijn beheersmaatregelen.

BIJLAGEN

1. Eindrapport bestuursopdracht beheersmaatregelen kostenontwikkeling sociaal domein
2. Overzicht lange termijn beheersmaatregelen
3. Raadsbesluit Lange termijn beheersmaatregelen
4. Financieel effect korte en lange termijn beheersmaatregelen
5. Begrotingswijziging
6. Persbericht
7. Advies ASD

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Heiloo

Mevrouw F.H.W. de Jong MSc MCD
secretaris

De heer T.J. Romeyn
burgemeester

